

Diarienummer: LED 2021/382 | S2021/04731
Handling: 2

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se (kopia)

Yttrande över Tillgänglighetsdirektivet (SOU 2021:44)

Diskrimineringsombudsmannen (DO) har anmodats att yttra sig över förslagen i ovanstående betänkande. DO:s yttrande är avgränsat till frågor som rör DO:s verksamhetsområde.

DO ställer sig på ett generellt plan positiv till utredningens förslag då de föreslagna åtgärderna kan bidra till att öka tillgängligheten av aktuella produkter och tjänster för personer med funktionsnedsättning.

Angående valet av terminologi beträffande undantaget om oproportionerligt stor börda

Tillgänglighetsdirektivet föreskriver tre situationer när tillgänglighetskraven inte behöver efterlevas. En av situationerna är om kraven på tillgänglighet skulle leda till en oproportionerligt stor börda för en berörd ekonomisk aktör. Till grund för bedömningen av om det föreligger en oproportionerligt stor börda ska relevanta kriterier avseende den ekonomiske aktörens ekonomiska förhållanden såsom kostnader och intäkter för denne beaktas. Dessa förhållanden ska vägas mot uppskattade fördelar för personer med funktionsnedsättning. Direktivet använder begreppet ”oproportionerligt stor börda”, medan utredningen föreslår att ”oskäligt betungande” ska användas i svensk författning.

Utredningen har i sitt resonemang kring detta hänvisat till att regeringen vid införandet av lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service (DOS-lagen) i stället för ”oproportionell börda” ville använda uttrycket ”oskäligt betungande”. Till grund för detta menade regeringen att uttrycket var mer bekant i svensk lagstiftning. Av betänkandet framgår att detsamma torde gälla för tillgänglighetsdirektivet och att om en aktör ska tillåtas åberopa undantaget om oproportionerligt stor börda måste saken avgöras genom en skälighetsbedömning.

DO menar att den skälighetsbedömning som syftar till att pröva skyldigheten att uppfylla vissa generella tillgänglighetskrav riskerar att blandas ihop med diskrimineringslagens krav på skäliga åtgärder för

tillgänglighet, vilket avser särskilda anpassningsåtgärder i ett enskilt fall. Begreppet ”oproportionerligt stor börda” gör det enligt DO:s mening mycket tydligare att det handlar om att bedöma proportioner mellan kostnad och nytta, varför DO förespråkar detta begrepp.

Risken för skilda skälighetsbedömningar

Förslaget i utredningen kan i några situationer ha direkt påverkan på DO:s bedömning av om skäliga åtgärder för tillgänglighet har vidtagits för att en person med viss funktionsnedsättning ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning vid tillhandahållande av tjänst. De föreslagna tillsynsmyndigheterna kommer i sin verksamhet således att tillämpa en materiell tillgänglighetsbestämmelse som i likhet med diskrimineringslagens bestämmelse om bristande tillgänglighet är uppbyggd kring en skälighetsbedömning. Olika tillsynsmyndigheter kommer alltså utöva tillsyn över att två närliggande och till sin uppbyggnad mycket likartade, men likväl skilda, bestämmelser följs. DO menar att risken för att skilda bedömningar och varierande myndighetspraxis uppstår inom detta område framstår som inte helt obetydlig, till nackdel för såväl enskilda som för regelverkets samlade effektivitet. DO anser att frågeställningen bör uppmärksammas i det fortsatta arbetet och då även sättas i relation till hur denna risk förhåller sig till valet av terminologi som berörs ovan.

DO vill slutligen också uppmärksamma att diskrimineringsformen bristande tillgänglighet i vissa delar av utredningen har fått den felaktiga benämningen diskrimineringsgrund.

Beslut i detta ärende har fattats av Lars Arrhenius efter utredning och förslag från Jenny Fromin. I den slutliga handläggningen har också enhetschefen Lovisa Strömberg samt sektionscheferna Carolina Stiwenius och Cecilia Narby deltagit.

Lars Arrhenius
Diskrimineringsombudsman